

Workshop Aletha Solter

Straffen en belonen

Door: Ben Wagner

Dit voorjaar was ontwikkelingspsycholoog Aletha Solter in Nederland. Solter vertelde deze middag in Utrecht aan een enthousiast gehoor, dat bestond uit 99% vrouwen en 1% man, haar gedachten over belonen en straffen, over de gehechtheid bij baby's en over traumatische ervaringen bij volwassenen en de impact die dat heeft op de opvoeding van het jonge kind.

Deelnemers kregen de mogelijkheid om vragen te stellen en vooral te vertellen over hun eigen ervaringen met kinderen. Het ging dan met name over de problemen die zij zelf tegenkwamen in conflicten met kinderen en hoe die dan op te lossen zonder autoritair te zijn of te straffen en te belonen. Volgens Solter zijn straffen en beloningen uit den boze! Er zijn drie belangrijke redenen waarom een kind onwenselijk gedrag vertoont:

- ▶ Het kind probeert een legitieme behoefte te bevredigen (bijvoorbeeld eten, aandacht, respect, affectie, serieuze interventie). Hieraan kan de volwassene met gemak voldoen door extra aandacht of tijd aan het kind te besteden.
- ▶ Het kind is nog te jong om de regels te kennen of er is een gebrek aan voldoende informatie. De wijze waarop taal als middel wordt gebruikt, is hierbij belangrijk maar ook non-verbale communicatie, bijvoorbeeld door middel van voordoen is van belang.
- ▶ Het kind is van slag (bang, gefrustreerd, jaloers, onzeker) of heeft een opeenstapeling van stress door pijnlijke en traumatische ervaringen. Probeer in dit geval de stress te verminderen door een veilige en voorzienbare omgeving te scheppen.

Sta het kind toe emoties te tonen door het te laten praten, huilen, lachen en spelen, bemoedig het kind hierin, luister actief, maar stop wel gewelddadig en verstorend gedrag. Houd het kind vast, straf of isoleer in zo'n geval het kind nooit en onthoud het kind niet de liefde die het nodig heeft. Juist wanneer het kind die liefde en aandacht niet lijkt te verdienen, heeft het die het hardst nodig.

Drie stappen-techniek

Aan de hand van voorbeelden werd er deze middag gediscussieerd over eventuele 'oplossingen' en over hoe te reageren op dit ongewenste gedrag van kinderen. Solter hanteert een 'drie stappen'-techniek:

- ▶ Stap een: Bedenk eens op wat voor manier het gedrag van jouw kind jou raakt, wat doet deze situatie met jezelf.

- ▶ Stap twee: Probeer vervolgens een reden te vinden waarom jouw kind zich zo gedraagt.
- ▶ Stap drie: Probeer mogelijke oplossingen te vinden, reageer op een juiste wijze en doe dit, zoals eerder al gezegd, zonder te straffen, maar ook zonder te belonen.

Aletha Solter heeft gestudeerd bij de beroemde Zwitserse psycholoog Jean Piaget en is oprichtster van The Aware Parenting Institute (opgericht in 1990).

*Haar eerste boek *The Aware Baby* (in het Nederlands vertaald als *Baby's weten wat ze willen*, € 18,80), verscheen in 1984.*

*Daarna heeft Solter nog verschillende andere boeken geschreven zoals *Het ongedwongen kind*, € 15,90 en *De taal van huilen*, € 12,50, uitgeverij De Toorts, www.toorts.nl.*